

Väljaandjad:
Tõrva linnavalitsus, Helme vallavalitsus,
Põdrala vallavalitsus
Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas
Trükk: AS Kroonpress;
Otsepost: OÜ Joon; Tiraaž: 3000
Toimetus: Egon Ilisson, kuldne@kuldne.com, 53 736 992

MAI
5/2015

HELME

KIHELKONNALEHT

ARVAMUS:

Milleks
meile
enesetäien-
damine?

LK2

UUDIS

Tõrvas
peeti
sõprus-
festivali

LK4

FOOKUS

Tulekul
meeleolukas
kohvikute-
päev

LK6-7

KULTUUR

Noorte-
vahetus
pakub
võimalusi

LK10

PERSOON

Kireva
eluga
Hilma
Karu

LK12

Guido Kuum

Valgamaa aasta ema 2015 on Külli Kasak

gaühe jaoks on meie endi ema meile kõige armsam ja parem. Isegi kui inimesed seda igal sammul välja ei ütle, on me kõigi mõtetes see teadmine kindla peale olemas. Iga armastav ja hoolitsev ema väärriks aasta ema tiitlit, kuid nagu igal aastal, tuli ka seekord teha valik ning tänavu sai Valgamaa aasta ema tiitliga pärjatud Külli Kasak.

Külli Kasak on sündinud ja kasvanud Põdrala vallas, sealsamas on ta ise üles kasvatanud oma neljast lapsest kaks vanemat, kel nüüdseks juba endil perekonnad. Pärast keskkooli lõpetamist läks Kasak õppima raamatupidamist ja on raamatupidaja ametit Põdrala vallavalitsuses juba 20 aastat pidanud. Tööst vabal ajal meeldib talle aias nokitseda ja veeta aega oma laste ja lastelastega.

Pärit suurperest

Kasak ise on pärit koguni kümnelapselisest perest, kus ta oli pere neljas laps. Ta vanemad olid lihtsad kolhoosis töötavad maainimesed ja kõik, mis pere toidulauale jõudis, oli kasvatatud omaenda kätega. Vili ja juurviljad tulid põllult, laudas aga kasvasid lehmad, lambad, sead ja kanad - seega pole talutööd üldsegi mitte võõrad. Praegugi ei tekiks aasta emal probleeme lehma lüpsmise või lamba pügamisega. "Olgugi et pere oli suur, ei mäleta ma aega, kui kõht oleks tühi olnud või poleks olnud riidet, mida selga panna. Kui ka raha oli vähe, leidsid vanemad ikka näärde ajal võimaluse, et igale lapsele midagi kinkida," meenutab Kasak heldimusega lapsepõlve.

Oma lapsi on ta kasvatanud, nagu tema ema kasvas teda, tehes lastele selgeks, et neil on omad kohustused

Lisaks hea ema olemisele on Külli Kasak ka suurepärase vanaema. Foto: Erakogu

ja vastutused ning kui nad midagi saada soovivad, peavad nad ka ise selle nimel pingutama. Samuti on tähtis, et lapsed saavad enda eluga hakkama. "Hommiikul ülesse ärkamine ei peaks olema probleem ning süüa tuleks ise osata teha. Oluline on üksteise rõõme ja muresid jagada - hea läbisaamine on ühe pere toimimise alustala," on Kasak veendunud. Naise sõnul on pere üks suur tiimitöö, sest ilma enda elukaaslase ja ühtlasi laste isa toeta poleks ta suutnud enda lastest kasvatada just sellised hakkajad noored, nagu nad praeguseks on.

Harmonia töö ja pere vahel

Kui küsida tänavuselt Valgamaa aasta ema tiitli omanikult, mis teeb ühest naisest hea ema, siis vastab Kasak, et üks naine on hea ema siis, kui ta oskab ennast jagada töö ja pere vahel. "Kõigil on õigus enda huvidele ja enamus tänapäeva naised saab ka sellega hakkama," on Kasaku sõnul võimalik ennast jagada. Kasak on veendunud, et kõik naised ei pea jääma koju ning end ainult perele pühendama, kuid nad peaksid suutma koju jõudes enda töömõtted peast pühkida ja nautida lastega koosolemist. Tuleb tõdeda, et temalgi on seda raske teha ja vahel on ta võtnud tööülesandeid koju kaasa. Siis aga püüab Kasak kaotatud aja mingil muul viisil pere jaoks tasa teha, näiteks nädalavahetustel koos perega midagi vahvat korda saates.

Koos õdedega mõeldi väiksemana alati, et nemad tulevikus kunagi nii suurt peret endale ei soovi. Enda vanemaid nähes mõistsid nad, kui keeruline on lapsi koolitada ja neid tublideks inimesteks kasvatada. Aga elu on nii läinud, et

Külli Kasak: "Selle tiitli saamine on ääretult suur au, kuid see ei muuda minu elus mitte midagi. Enda lapsi kasvatada ma ikka samamoodi ja elu läheb sama viisi edasi. Aasta ema tiitel on lihtsalt üks ilus tunnustus, mis seekord minu osaks sai."

Külli Kasakul on neli toredat last ning nendest on tal nüüd ainult rõõmu. Vanaemaks saades on see rõõm veelgi suurenenud. Kasaku sõnul on lapsed talle õpetanud, et vahel tuleb ka iseenda peale mõelda ning teha just seda, mis teda õnnelikuks teeb. "Läbi seinte ei tasu enda soovidega alati küll minna, kuid kui miski paelub, siis ei tule mõelda, mida teised sellest arvavad, vaid tuleb lihtsalt tegutseda," nendib Kasak. Lisaks sellele arvab ta, et julgust on tänapäeva noortes palju rohkem kui vanasti ja just seda on ka tema lastelt talle edasi kandunud.

Lõpetuseks soovib Külli teistel emadel enda lastega palju rohkem suhelda, sest vanemate tugi ja kiitus on laste jaoks ääretult oluline. Ka peretütar Triin, kes ema konkursile esitas, kirjeldab teda kui tõelist kangelast ning soovib tulevikus olla nagu ta ema- töökas ning sihikindel eesti naine.

METSATERVENDUSE

OSTAME METSA JA PÕLLUMAAD.
MÜÜME LIIVA JA KRUUSA

METSATERVENDUSE OÜ, info tel 509 1575 ants@metsatervenduse.ee

Egon Ilisson
HKL vastutav väljaandja

Võimete tipul

Tänapäeva ühiskonnas on oluliselt rohkem mõtlema-panevaid teemasid, kui seda oli näiteks paarsada aastat tagasi, rääkimata varasemast. Aegadel, mil edukus oli paljuski juba sündides paika pandud ja olenes perekondlikust staatusest, oli „ajalehepoisist miljonäriks“ skeem oluliselt keerulisem kui tänapäeval. Üks hea idee (loe: mobiilirakendus) võib tuua hetkega varanduse ja garanteerida ilusa elu veel tulevastele põlvkondadele. Aga ühe inimese eluteel on selline kiirriikastumise lotovõit vaid hetk ja kindlasti ei saa seda pidada elutööks või karjääriks.

Kui inimene õnnestub sündinud pole või pirn pea kohal põlema ei ole (seni veel) lõõnud, tuleb näha aastakümnete jooksul tõsiselt vaeva, et pensionile jäädes saaks lisaks teenitud puhkusele nautida ka oma käte-tööd. Olgu selleks siis riigiametis kodumaa teenimine, eraettevõtte ülesehitamine, oma kodu täiuslikkuseni viimistlemine, eesrindlike laste üleskasvatamine või elu jooksul kõigi nende asjade korda saatmine.

Aga paratamatult küsib mõtle inimese endalt liigagi tihti, mis punktis ta oma elus on ja kuidas peaks edasi minema. Kas seni elatu on olnud liigne kiirustamine või ehk hoopis pikaldane ootus tuleviku suhtes? Üks mu hea kamraad, kes „taob rauda, kuni see kuum on“ on sisendanud mulle, et asju tuleb pidevalt korda saata, et tulemusi võimalikult ruttu ja kaua nautida saaks. Mida noorem annab tööle pihta, seda suurem võimalus on vanemana töö vilju maitsta - seda kauem on see ka võimalik. Ekspromptsused ja -tegevused annavad aluse, et asjad hakkaks liikuma ja küll juba hiljem saab üle vaadata, kas enda jaoks võetud kohustus on liialt suur amps või mitte. Liigne analüüs ja pilgusid tulevikku võib tööd ja tegemised igaveseks homse varna visata. Kui jõudu ja tahtmist on, siis tuleks alati otsustada selle kasuks, mis natukenegi karjääri või elureedel edasi aitaks. Ja kunagi ei tohi mõelda sellest, kas ma olen liiga noor või vana mingi asja jaoks. On ju meil Eestiski olnud piimavuntsidega ministreid või kõrges eas tipptreenerid.

Argipäeval ei saa me alati mõõta tulemust nagu spordis, kus on isiklikud rekordid, rahvus- ja maailmarekordid.

Igal inimesel on elus võimete tipud, kust enam edasi minna ei saa, ja tuleb paratamatult hakata taanduma. Aga neid tippe tuleb tekitada võimalikult palju, et eesmärgid alati kõrged oleks. Argipäeval ei saa me alati mõõta tulemust nagu spordis, kus on isiklikud rekordid, rahvus- ja maailmarekordid. Sa tead oma parimat tulemust ja kui sa enam kunagi selleni ei küündi, siis oli see võimete tipp. Aga ka spordis ei tea peaaegu kunagi ette, kas sa homme suudad veelgi vägevama tulemuse teha. Elus annavad head emotsioonid selle tunde, et oled tipus. Kui jääd rahule oma kätetööga ja tunned uhkust tehtu üle. Kahekümneselt oled ehk tipus õppimisvõimelt, kolmekümneselt tööl ja pesa punumisel, neljakümneselt perekondlikus mõttes ja seitsmekümneselt kalapüügioskusest. Igal juhul on meil vaat et iga päev midagi, milles me oleme tolle ajahetkel oma elu tippvormis. Ja polegi mõtet heietada, et „oh, küll ma siis olin alles“, vaid leida endale üha uusi tegemisi, milles jõuda oma võimete piirile. Ning ükskõik, kui loogikavastased need tegevused ka pole, on need ikkagi ühe indiviidi arengus omal kohal. 67-aastaselt minna ülikooli juurat õppima või 16-aastaselt kirjutada oma vähese elukogemuse põhjal arvamuslugusid ajalehtedesse. Miks mitte! Kui raud on just läinud kuumaks või veel hõõgub viimaseid hetki, siis tagage seda südamest ja südamega!

Uusi tippe ja... armastage!

Tuuli Mekk

Valgamaa Rajaleidja keskuse karjääriinfo spetsialist.

Miks on vajalik enesetäiendamine ja kuidas seda otstarbekalt teha?

Nagu põld, mis ei ole ilma harimata viljakas, nii ei tooda ka meie mõistus, ilma vaimutoitu saamata väärtuslike vilju. /Seneca

Kevad on üks nendest aastaajadest, kui põldudel käib kibekiire külvitöö. Tark põllumees teab, et hea saagi saamiseks on vaja hoole ja armastusega maa eest hoolt kanda. Maad tuleb toita, harida ja seda kõike järjepidevalt, aastaringelt. Sarnaselt põllumajandusega tuleb ka meil, inimestel enda eest hoolt kanda – tegeleda õppimisega, osaleda koolitustel, seminaridel, konverentsidel ja huviringides. Õppimine või ka enesetäiendamine võib toimuda teadlikult ja kindlalt kavandatud plaani järgides või vabas vormis.

Meedia vahendusel räägitakse üha enam elukestvast õppest ning selle vajalikkusest ja seda seoses kiirete muutustega ühiskonnas. Eriti oluline on antud teadmine minu igapäevatoos, sest puutun tihedalt kokku noortega. Töötan enam kui kolm aastat valdkonnas, mis toetab noori ja nende edasisi valikuid - noorteinfo, karjääriinfo ehk kõik oluline, mida noor võiks teada (haridus, ametid, töömaailm, tervis, huvitegevus, jne.). Minu kui karjääriinfo spetsialisti ülesanne on toetada noori tema valikute ja otsuste tegemisel. Peamine sõnum, mida soovin noorteni (ka nende vanemateni) viia, on teadmine

õppimisest, enesetäiendamisest ning seda kogu eluaja.

Oma igapäevategemistes on paljudel inimestel üks olulisemaid soovide olla konkurentsivõimeline. Antud soovist ajendatuna kandideerisin ka mina selle aasta kevadel ühele koolitusele, mille toimumiskoht oli Küpros. Lisaks soovile saada uusi kogemusi on minul veel soov tulla välja ka oma mugavustsooni – panna ennast olukorda, mis on uus ja paneb mind pingutama. Küsite võib-olla, miks nii? Peamine põhjus on anda endale võimalus kogeda uusi olukordi. Uus keskkond ja inimesed aitavad paremini mõista ümbritsevat ja näha seda, mis meil tegelikult juba olemas on.

Osalemine koolitusel (Küpros) andis mulle juurde uusi sõpru ja kontakte, sain rohkem teada erinevatest maadest ja kuulda arvamusi vähemate noorte kaasamise teemal, tutvuda erinevate maade ja kultuuriga, jne. Koolituse ülesehitus toetab uute kogemuste saamist, sest osalevad meeskonnad lõhutakse laiali (igast riigist osaleb koolitusel kolmeliikmeline meeskond) ja ülesanded lahendatakse gruppides. Nädala jooksul toimunud koolitus koos arvukate grupitöödega andis hea ülevaate teistes riikides toimuvast ja aitas märgata ka meil

toimuvat. Erinevad lähenemised, probleemide ja teema analüüsid pakkusid endale palju mõtteid, mida soovin kindlasti ellu viia.

Keskkond, milles me elame, ootab meilt igapäevast toimetulekut ning õppimist.

Keskkond, milles me elame, ootab meilt igapäevast toimetulekut ning õppimist. Õppimine ja enesetäiendamine pakub meile rahulolu, annab enesekindlust. Enda arendamiseks saame kasutada erinevaid viise: õppimine koolis, osalemine kursustel, huviringi tööst osavõtt, kogukonna tegemistes osalemine, jne. Võimaluse enda arendamiseks annavad veel projektid, mis viivad kokku erinevate maade inimesed. Valikute mitmekesisus on see, mis aitab rohkem inimesi tuua enesetäiendamise juurde ja muudab tegevuse meeldivamaks, kasulikumaks. Kõige eelneva eesmärk on pakkuda inimestele rahulolu, enesekindlust ja tõsta nende konkurentsivõimet.

Oleme valmis avama oma meeled ja võtame vastu võimalused, mis meile pakutakse, sest see aitab meil olla rahulolevam, enesekindlam, õnnelikum.

KUU PILT

Tõrva jooksusõbrad on tegijad, seda näitas ka särkide esmaesitlus Viljandi järvejoosul. Uhke on joosta ükskõik mis võistlustel kellegi ees ning lasta konkurentidel lugeda seljatagant, kust tulevad nii suured sportlased. Foto: Ülav Neumann

Tõrva muusikakool
saab tänavu

30-
aastaseks.

Põdra vallas on kaks asulat,
kus on rohkem

kui **100** elanikku –
Riidaja (214) ja
Leebiku (109)

8 aasta eest hüppas
toona 17aastane
Magnus Kirt Valga
sisehallis uueks halli
kõrgushüpperekordiks
2.03.

Egon Ilisson

Kuidas mulgid kilulinna väisasid

Mai alguses käis Mulgimaa piir-esse jäävate omavalitsuste juhtidest koosnev delegatsioon Tallinnas, et kohutada seal ministritega ning ajada mulgi asja.

Seda, et mulk on ikka heatujuline ja täis teotahet, oli näha juba hommikul pool kuus, kui buss esimesed mulgid Tallinna reisiks peale korjas. Lippude ja mulgi kuubedega ehitud reisiseltskond hõikas esimesi suuri pealinna vallutamise plaane välja juba siis, kui enamik eestlasi veel magusat ööund nautis.

Mulkide maamärk

Kella üheksa paiku olid mulgid eesotsas mulkide vanema Hummuli vallavanema Enn Mihailoviga Põllumajandusministeeriumis kohtumas maaeluministri Urmas Kruusega. Minister viidi kiirkorras kurssi suure plaaniga rajada Sooglemäele (Ala külas, vahetult Taagepera lossi läheduses) mulgi külastuskeskus, mis peaks saama mulkide suureks maamärgiks. Külastuskeskuse ümber koonduks nii mulgi asja ajavad ettevõtted kui ka kultuuriline koorekiht. Minister oli nõus, et paljuski toimib tänapäeva eluolu läbi väärtustunnetuse ja kultuuri, mille üheks oluliseks kandjaks mulgid on. Eriti toonitas ta mulkide tähtsust Eesti ühe sügavaima identiteedi kandjatena. Ajal, mil inglise keel tungib uksest ja aknast sisse, on tähtis säilitada eesti keel ning kuna mulkidel on veel oma murre, on nende tähtsus veelgi olulisem eestluse püsijäämisel. Minister oli ka positiivselt meelestatud mulkide ühtsuse suhtes, sest kümme omavalitsusjuhti, kes delegatsiooni moodustasid, tegutsevad ühtse eesmärgi nimel. Ta mõõnas,

Mulkide toetusrühm Riigikogus võõrustas arvukat mulkide delegatsiooni Toompea lossis. Foto: Egon Ilisson

et kui kõik nii koostööaltid oleksid, siis pole Eestis haldusreformi paljuski vaja. Maaelu edendamise kohta käis minister välja vekslid, et plaanis on mitte ainult tootlikkust suurendada, vaid ka minimeerida raiskamist ja kulutusi, mis on vähemalt sama olulised. Lubadusi saada toetust, katmaks kulusid külastuskeskuse rajamiseks, minister kõlaval häälel välja ei hõiganud.

Taaselustatud toetajaskond

Et mulgid on eesti kultuuris olulise tähtsusega, annab tunnistust ka see, et juba aastal 1934 asutati Mulkide Selts, mille asutamise juures oli 400 kultuuri ja ühiskonnategelast eesotsas tollase riigivanema Konstantin Pätsi, kaitseväge ülemjuhataja Johan Laidoneri ja Tallinna linnapea

kindral Jaan Sootsiga. Ka uues Riigikogus on mulkide toetusrühm, kuhu kuulub seitse liiget. Seekord olid Riigikogus mulkide vastas laua taga Helir-Valdor Seeder, Liina Kersna, Helmen Kütt ja väikese hilinemisega Meelis Mälberg. Mailis Repts. vaatamata saalis viibimisele, mulkidega kohtuma ei tulnud, sööklas kohati ka Jaak Madisoni, kuid temagi mulkidele toetust avaldama ei tõtanud. Seitsemes toetusrühma liige Priit Sibul seekord mulkide pilkude alla ei sattunud.

Toetusrühmaga räägiti nii hajaasustuse programmist, lairiba internetist kui ka külastuskeskuse rajamisest. Loodeti, et tulevastel kordadel, kui riigikogus on teemaks setud, võrokesed, Kihnu saar või Peipsi-äärne kant, on ka mulgid

päevakorras ja neid tunnistatakse kui rahvuslikult tähtsat vaimse pärandi kandjaid. Külastuskeskuse rajamiseks toetuse saamise lubadusi toetusrühm kõlaval häälel välja ei hõiganud.

Kultuuriminister tagasihoidlik

Viimane peatuspaik oli Kultuuriministeerium, kus värske kultuuriminister Indrek Saar kuulas samuti mulkide muresid ja rõõme. Ettepanekusse mõni kultuuriministeeriumi amet Mulgimaale kolida suhtus minister pigem kahtlevalt, kuid arvas, et valitsemist üle riigi suunata ei ole paha mõte, kui kõikide plusside ja miinuste kaalumise tugevalt plussmärke näitab. Mulgi Kultuuri Instituudi juhataja Kaja Allilender viis ministri kurssi sellega, milliseid

kultuurilisi tegevusi saaks nautida uue külastuskeskuse rajamisel ning sellest, mida juba praegu ühistegevusena ette on võetud. Minister oli tegusalt päeval kohatutest kõige kaalutletum ja küsis erinevaid küsimusi, millele ka mulgid kas nalja või tõsiselt väljaütlemistega vastasid. Lubadusi saada toetust, katmaks kulusid külastuskeskuse rajamiseks, minister kõlaval häälel välja ei hõiganud.

Kas mulgid said Tallinna külastuskäigust targemaks või mitte, näitab aeg, aga mulkide kohapealt sai Tallinn kindlasti oluliselt targemaks ja usutavasti on õige pea oodata ka uusi visiite, kus minnakse mulgi asja ajama Mulgimaast kaugemale. Ehk saadakse siis ka lubadusi, katmaks kulusid külastuskeskuse rajamiseks Sooglemäele.

Ostame metsakinnistuid!

Hind kuni 7000€/ha

www.landeker.ee

info@landeker.ee

5110415

Andra Sööt

Festival tõi sõbrad taas kokku

Maikuu teisel nädalavahetusel toimus 49. sõprusfestival. Sellel aastal oli Tõrva Gümnaasiumil taas au võõrustada külalisi Lätist Priekule keskkoolist, Venemaalt Gdovi keskkoolist ning Leedust Salantai gümnaasiumist.

Reedel, 8. mai õhtupoolikul, saabusid bussidega Läti, Leedu ja Venemaa delegatsioonid. Meie kooli õpilased läksid aegsasti linnapiirile külalistele vastu, sest sotsiaalmeediast saadi vihje, et ollakse Eestis ja jõutakse kokkulepitud ajast varem. Õnneks olid külaliste saabumise ajaks kõik ettevalmistused tehtud ja võis festivaliga alustada.

Esimesena heisati kõigi nelja riigi lipud Vabadussõjas langenute auks püstitatud mälestusmärgi ehk kohalikele tuttava „Juku“ juurde. Lipud heisatud, tutvuti võõrustavate klassidega. Eestlased olid kodutööna valmistanud erinevaid videoid ja seltskonnamänge, mida üheskoos vaadati ja mängiti. Tutvustati linna ning kooli ja paljude külalise huulilt lipsas välja sõnapaar „nii ilus“. Nii mõnigi hulljulge ja karastunud noor käis Vanamõisa järves suplemas ja jooksusõbrad Tõrva terviseradadel jooksmas.

Üksteisega tutvunud, võis festivali pidulikult avada ning seejärel võtta osa erinevatest töötubadest. Töötube oli kokku kümme ning iga noor pidi

Läti delegatsioon laseb oma tervituslaulul kõlada. Fotod Andra Sööt

käima neist kahes. Kõik töötoad olid omamoodi huvitavad, näiteks henna töötoas noormehed ei loonud India-teemalisi motiive, vaid kaunistasid oma käsi festivali teemaatikaga. Noormehed alguses ei tahtnud minna line-tantsu töötuppa, kartes neidude arvamusi, aga hiljem töötubades õpitu esitlusel olid häbelikud noored muutunud tõelisteks kantritantsijateks. Suurt hasarti tekitas robotite jalgpall, mille suure finaali ajal terve saalitäis rahvast kaasa elas ning omadele õpetussõnu jagas. Väga populaarne oli hip-hopi töötuba, kus lühikese ajaga õpiti selgeks koordineerimise ja kiirust vajav kava, mille koreograafiks oli Älis Lõhmus JJ-Streedist. Töötubades õppides saadi külalistega juba suurteks sõpradeks.

Teise päeva hommikul võeti suund Tartusse, kus delegatsioone võtsid vastu giidid, kes tutvustasid Tartu vanalinna. Linnaga tutvutud, mingi Tartu kaubandusega tutvuma ja hulgaliselt suveniire soetama. Tõrva tagasi jõudes hakati valmistuma rahvuslikuks kontserdiks, mis õnnestus 110%. Iga riik esitas 20-minutilise tantsulise ja muusikalise kava. Publikule meeldisid väga eestlaste õpitud iga festivalimaa rahvatantsud, mis olid kontserdil kui kirsid tordi peal. Kontserdi lõpulauliks oli Aapo Ilvese kirjutatud „Kodulaul“, mis tõi mõnele saalis viibinud tõrvakale pisara silma.

Laupäeva õhtul mindi üheskoos Tõrva kinno Koit vaatama filmi „Nullpunkt“. Sellist kaasaelamist

Sõprusfestivalil näeb ainult naerusuiseid ja positiivseid noori.

Eesti filmile pole ma ealeski oma silmaga näinud. Huvitavates ja ka veidi naljakates kohtades plaksutati ja kommenteeriti, nagu oleks oma kodus mugavas tugitoolis filmi vaadatud. Filmist said kõik noored aru, sest teosel olid nii inglise- kui ka venekeelsed subtiitrid. Eesti filmiteos meeldis külalistele nii väga, et isegi järgmisel päeval meenutati omavahel filmist huvitavaid katkendeid.

Pühapäeva alustati ühise hommikvõimlemisega, millele järgnes delegatsioone tutvustavate videote vaatamine ja suveniirilaat. Päeva keskel aga võeti mõõtu spordis. Sellel aastal ei võisteldud riigi vastu, vaid moodustati segavõistkonnad, kellega koos tõmmati köit, mängiti lendava taldrikuga ning joosti erine-

vaid takistusjookse.

Emadepäeva auks korraldati ka muusikakooli kontsert, kus väikesed muusikud õpitud demonstreerisid. Õhtul võis kaasa elada talendikatele noortele, sest toimus suur *talendishow* koos „Su nägu kõlab tuttavalt“ stiilis Eurovisiooniga.

Päeva lõppedes tuli festival pidulikult lõpetada ja anda festivalilipp üle Salantai koolile, kes võõrustab juubelifestivali oma koolis. Festivali lõpetas disko, mille järel külalised suundusid tagasi oma kodumaale. Hüvastijätmine oli pikk, sest kolme päevaga saadi suurteks sõpradeks ja nii mõnigi leidis endale silmarõõmu. Külaliste suust kõlas lause: „See oli parim festival, kus ma käinud olen!“

KULTUURI JA SPORDIKALENDER

- **06.06**
VII Võrtsjärve Kala- ja käsitöölalat Jõesuu puhkealal.
- **12.06**
SEPO SEEMAN monoetenduses „EESTI MEES ja tema NAIN“ autor ja lavastaja Tiit Palu - Tõrva kinos. Piletid müügil PILETILEVIS ja Tõrva Keskväljaku Lillesalongis. Pilet 10.- /13.- kohapeal.
- **12.06 16.00**
Lusikapidu Helme vallamajas. Kutsetega.
- **13.06**
Tõrva Kodukohvikute päev
- **23.06**
Tõrva-Põdrala piirkonna JAANI-TULI Tõrva Tantsumäel. Tantsumuusikat teevad Karl Madis & Margus Martmaa ning ERGO bänd.

- **28.05.2015 18.00**
Tõrva kergejõustikuseriaali I etapp kuni 14a. lastele
- **02.06.2015 18.00**
Credit 24 Suvevolle Riiska järve liivaväljakud
- **06.06.2014 14.00**
SK Viraaži heiteseriaali II etapp Pokardi staadion
- **09.06.2015 18.00**

- **11.06.2015 18.00**
Tõrva kergejõustikuseriaali II etapp kuni 14a. lastele
- **16.06.2015 18.00**
Credit 24 Suvevolle Riiska järve liivaväljakud
- **18.06.2015 18.00**
Tõrva kergejõustikuseriaali

- III etapp kuni 14a. lastele Tõrva Gümnaasiumi staadion
- **19.06.2015 18.00**
Tantsumäe mägedejoos Tõrva Tantsumägi
- **30.06.2015 18.00**
Credit 24 Suvevolle Riiska järve liivaväljakud
- **20.06.2015 14.00**
SK Viraaži heiteseriaali III etapp Pokardi staadion

Tervise Tugi OÜ kutsub kõiki huvilisi veresooni kontrollima.

- Kas Teil on kõrge vererõhk?
 - Kas Teil on kõrge kolesteroolitase?
 - Kas Teil on perekonnas esinenud südame-veresoonkonna haigusi?
- Kui jah, siis on Teil kõrge risk haigestuda jala arterite ateroskleroosi.

Jala arterite ja vererõhu kontrollimine toimub kolmapäeval, 10. juunil alates 10.00 Tõrva Kultuurimajas (Männiku 5, Tõrva)

Vastuvõtule tuleb ette registreerida. Registreerimine toimub tööpäevadel kell 9-12 tel 5698 5633

Eriti on oodatud inimesed, kellel esineb sageli säärelihastes valu ja krampihooge
Protseduur maksab 8 eurot

Hooli endast ja tule kontrolli

Hauasambad Matuselaadid

**Hauapiirded
Kalmistuvaasid
Istepingid**

**Lisaks hauaplatside hooldus ja
daatumite graveerimine kalmistul**

KIVIVESKI OÜ
Tõrva, Veski 11....tellimine hoovil
tel. 5172577, 7632253 (õhtuti)
E-post: kiviveski@gmail.com

Ühinemise esimesed sammud tehtud

8. mail istusid Helme vallamajas koos Tõrva linna, Helme, Hummuli ja Põdrala valla juhid, et arutada läbi ühinemiskõneluste etapid.

Vallamajja kogunenud omavalitsusesindajad said esmakordselt kokku ühise laua taga peale seda, kui põhimõtteline „jah“ otsus liitumiseks oli antud. Plaani peeti sümboolselt Helme vallamajas ka sel põhjusel, et ühinemissetpaneku tegi sel korral Helme vald. Koosviibimisel arutati eelkõige seda, kuidas oleks kõige otstarbekam juhtida ühinemiskõnelusi ja milliseid samme tuleks ühinemise puhuks astuda ning millises järjekorras. Otsustati, et liitumiskõneluste juhtkomisjonis on igast omavalitsusest kaks esindajat, kes analüüsivad tehtut ning hindavad kõneluste erinevates staadiumites läbirääkimiste edukust ja seda, kas oleks vaja midagi protsessis muuta.

Kaasatakse konsultant

Tõrva linnapea Maido Ruusmanni ettepanekul on esimeseks liitumisläbirääkimisi oluliselt lihtsustavaks ja ettevalmistavaks tööks kaardistada erinevate omavalitsuste praegune ülesehitus ning süsteemid ja leida nullstaadium. Selle tarbeks tehakse valmis baasdokument, kus on kaardistatud ära omavalitsuste olemasolevad vahendid, asutused, haridus- ja tervishoiusüsteem ning muu vajaminev info, et ühinemisläbirääkimised oleksid võimalikult konstruktiivsed ja valutud.

Baasdokumendi koostamisel kasutatakse Siseministeeriumi pakutud võimalust kaasata ühinemisläbirääkimistele konsultant, kelle 20 tööpäeva kulud katab ministeerium. Ministeeriumi poolt hakkab konsulteerima Rivo Noorkõiv (Geomeedia), kes alustab tööga juba juulist. Esialgse plaani kohaselt peaks ühinemise aluseks olev esmane baasdokument olema valmis 1. septembriks 2015. Baasdokument iseenesest on aluseks ühinemisläbirääkimistele ja erinevate komisjonide tööks. Eesmärk on püstitatud, et ühine uus omavalitsus alustaks tööd peale 2017. aastal 15. oktoobril toimuvat kohalikke valimisi.

Mitmeid komisjone

Kuna omavalitsuste ühendamine on palju tööd, aega ja kompromisse nõudev ettevõtmine, on selle lihtsustamiseks plaanis moodustada ka mitmeid komisjone, mis juhtimiskomisjoni tööd lihtsustaks ja oma kindla valdkonna raames koostööd teeks. Komisjone pole veel kinnitatud, aga eeldatavalt võivad nendeks olla linna/vallavara-kommunaalkomisjon, eelarvekomisjon, haldus- ja õiguskomisjon, hariduskomisjon, kultuuri-sporti- ja noorsootöökomisjon ning sotsiaal- ja tervishoiukomisjon.

MAIDO RUUSMANN TÕRVA LINNAPEA

Kuna minu üks suuremaid murekohti meie piirkonnas on tasuvate töökohtade olemasolu ja piirkonna atraktiivsus nii inimestele kui investeringutele, siis läbi ühinemise näen võimalust paremaks ressurside kasutamiseks piirkonna terviklikumaks arenguks. Seda nii inim- kui finantsressurside näol. Alatähtsustada ei saa ka ühineva omavalitsuse paremat võimekust pakkuda kvaliteetsemat avalikku teenust - on see siis pädev ehitus-, kultuuri, sotsiaaltööstus, kes suudab olla maksimaalselt kompetentne omas valdkonnas või omavalitsuse võimekust tegeleda ka ettevõtluse arengule kaasaaitamisega läbi infrastruktuuri loomise või parendamise, piirkonna reklaamimise, piirkonda tervikuna tutvustava turismispetsialisti tegevuse tulemusel või mõnel muul moel. Samuti pean oluliseks võimaluste avardumist ka turismivaldkonna arendamisel - Tõrva kui ajalooline suvituslinn ja Mulgimaa kui üks omapärane eesti kultuuri osa kätkevad endas piisavalt palju ainet, et neid oskuslikult kasutades turismi valdkonna arengu veduriteks saaks rakendada. Ühinemise tagajärjel on võimalik kujundada terviklik piirkonna turismiarenduskonseptioon koos värika sisu ja tegevuspaikadega.

Kuna omavalitsuste ühinemisel võivad kohalikke elanikke oodata ees mitmed muutused, siis üritatakse need enne ametlikku ühinemist ära teha. Näiteks proovitakse ühtlustada varakult toetuste süsteemi, sest nii mõnedki neist on omavalitsuste lõikes erinevad ja korraga liiga paljude muutustega kohanemine teeks nii kohalikel elanikel kui ametnikel elu raskemaks.

AIVAR UIBU PÕDRALA VALLAVANEM

Minu seisukoht omavalitsuskorralduse reformist ei ole viimaste aastate jooksul muutunud. Omavalitsuste süsteem vajab ümberkorraldamist. Rahvaarv omavalitsustes väheneb suhteliselt kiiresti, inimesed siirduvad piirkonna tömbekeskustesse ja see on haldusjaotuse kujunemisel määrav. Oleme osaliselt Tõrva linna mõjusfääris, enamikuks asjaajamiseks tuleb Tõrva sõita (arstiabi, kauplused, apteek, pangagaautomaadid, bussijaam jne). Usun, et peale ühinemist suurenevad võimalused kogu piirkonda tasakaalustatult ja terviklikult arendada, sest meie piirkonnas on paljud eluvaldkonnad tihedalt läbi põimunud: gümnaasium, muusikakool, haigla, vee-ettevõtte, muuseum, kalmistu jne. Minu arvates pole tähtis, kas asub valla juhtkond, oluline on, et suudame tagada korraliku teedevõrgu, hoida korras haridus- ja kultuuriasutused ning tagada avalike teenuste kvaliteetse ja optimaalse kättesaadavuse elanikkonnale.

Mulgimaa Arenduskoda

Anneli Roosalu MTÜ Mulgimaa Arenduskoda

Karksi Kultuurikeskuses toimus 1. mail MTÜ Mulgimaa Arenduskoja Foorum, kuhu olid oodatud nii MTÜ liikmed ja koostööpartnerid kui ka kõik teised Mulgimaal toimuvast huvitatud. Foorumil tutvustas Mulgi Kultuuri Instituudi juhataja

ENN MIHAILOV HUMMULI VALLAVANEM

Meil on ühine mulgi kultuuriruum ja ajalooline taust, mis on tugev argument paikkonna terviklikuks arenguks. Paremini on tajutav Helme kihelkonna tervikpilt oma probleemide ning tugevustega. Parem võimalus suurprojektides osalemiseks. Tekib tugevam meeskond omavalitsuse juhtimiseks ja idee genereerimisel. Suurvallal on võimalus mõjutada ka Eesti poliitilist maastikku.

Mulgimaa Arenduskoja Foorumi avas Mulgi Ühendkoori esinemine. Foto: Kai Kannistu

Kaja Allilender, Mulgimaa turismistrateegiat 2020 ja kuulutati välja MTÜ Mulgimaa Arenduskoja logo konkursi võitja - Tõnno Habicht. Valmis on saanud Mulgimaa Arenduskoja strateegia aastateks 2014-2020, millest tegi Foorumil kokkuvõtte TÜ Viljandi Kultuuria-kaadeemia õppejõud Marju Mäger. Strateegia osas on peetud arutelusid

Helme Kihelkonnaleht õnnitleb Helme vallavanemat Tarmo Tamme, kes maikuu tähistas 50. juubelit.

TARMO TAMM HELME VALLAVANEM

Usun, et üheskoos on võimalik muuta meie piirkonna elu kvaliteetsemaks ja elamisväärsemaks. Ühiselt on võimalik arukamalt paika panna kogu piirkonnale ja elanikele tarvilike ehitiste pingerida. Mõistlik on ka koos koostada haridus-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonna tegevuskavad. Seda kõike võime koos naabritega Hummulist, Põdralast ja Tõrvast teha ka koostööd jätkates nii, nagu see on tänaseni olnud. Arvestades aga tänaseid võimalusi, on mõistlik, et koostöö tulemusena sünnib Valgamaal uus ja tegus suur omavalitsus. Edaspidi on Helme kihelkonna omavalitsustel ja seal elavatel inimestel tugev ja ühtne ühine omavalitsus, mille keskuseks on Tõrva linn.

juba 2 aastat ning strateegiat saab lugeda Mulgimaa kodulehelt www.mulgimaa.ee. Täname kõiki, kes selles pikas protsessis on osalenud. Strateegia kinnitamine toimub Mulgimaa Arenduskoja üldkoosolekul 16. juunil 2015 a. Mõisakülas. Ettepanekuid strateegia täiendamiseks ootame e-posti aadressil arenduskoda@mulgimaa.ee, kuni 8. juunini.

Külastele kaetakse laud, kus on maitseelamus nii metsast kui põllult (foto Kolme Karu jahikohvik Kungla tänaval.)

Kindlasti on jahutavaid jooke ja magusaid üllatusi varuks paljudel kohvikupidajatel (foto Mesimagus Männiku tänaval.)

Egon Ilisson

Kohvikutepäev pakub naudinguid ka nõudlikule maitsemeelele

13. juuni on Tõrvas maitseteküllane päev, kui tervelt 20 majapidamist kehastuvad üheks laupäevaks ümber kohvikuteks.

Kuigi kodukohvikute päev ei ole midagi harukordset ja nii mõnes teiseski Eesti linnas või väikeasulas on seda juba edukalt proovitud, ei saa kusagil teha häid asju ilma tublide eestvedajateta. Tõrvas on ürituse üks korraldajatest Kristi Napast, kes on paljudele kohalikele tuntud ka Riiska järve ääres asuva rannabaari Supelung perenaisena. Et ka teistele isetegemise naudingu kasvoi korraks pakkuda, tuligi idee kohvikutepäev korraldada. "SA Tõrva-Helme Turism korraldas piirkonna turismiga tegelevatele inimestele läinud aasta 30. oktoobril Taagepera lossis ümarlaua, kus arutati ka piirkorra ürituste kalendrit. Et töö oleks tõhus, jaotati meid gruppidesse ja pidime isekeskis välja mõtlema mingi ürituse," räägib Napast ära kohvikutepäeva sünniloa. Kuna Napast oli juba varem oma õe Raina Uhtjärvega arutanud, et Tõrvas võiks samuti toimuda kodukohvikute päev, siis pakkuski ta selle idee välja. "Vedas ka sellega, et töögruppis olid Pille Ilisson ja Piret Karu (mõlemad Tõrva Linnavalitsusest), kellele samuti see idee meeldis. Tegime ettekande ning linnapea Maido Ruusmann ütles, et teeme siis ära," on Napast rõõmus, et inimesed olid koostööaldis. Ja nii lihtsalt suurepärasel projektid alguse saavadki!

Tsirkust ja leiba

Et aga vahvad ideed ka lõpptulemuks vormuksid, on vaja teha palju tööd. Seda nii korraldajatel juhendamisel ja plaaneerimisel kui ka kohvikupäeva tõelistel staarseteja-

tel ehk kodukohvikutel ning nende pererahval endil. Aga et kohvikutes poleks pelgalt kulinaarsed elamused, on igal kohvikul valmis pandud ka meelelahutuslik pool. "Kui me esimest korda saime kokku nende inimestega, kes tulid kaasa ideega ja tahtsid teha enda kodukohvikut, siis kohe ka selgitasime, et iga kohvik peab pakkuma mingit lisategevust. Sellega tulid kõik kaasa ning igas kohvikus toimub midagi – kas elav muusika, jooga, kantritants, fotograafi teenus jne," loetleb Napast võimalusi pühapäeval nautida nii suupäraselt kui meelelahutust. Kui huvilised ei kannata oodata, milline kohvik mida pakub, siis kõik see info on kodukohvikute Facebooki lehel olemas. Kui aga on huvi üllatuste vastu, siis tasub ise kõik kohvikud läbi jalutada ning leida endale sobivad, sest korraldatakse nii spektaakleid kui ka rahulikke äraolemist.

Et head mõtted toodavad juurde häid mõtteid ja toredad inimesed leiavad tee teiste toredate inimeste juurde, annab tunnistust ka kohvikutepäev. Kevade tänaval paiknevale Vintage kohvikule tuli ootamatu pakkumine Viljandi naistebändi Elutuba poolt. Naised ütlesid, et nad tuleksid hea meelega esinema ilma honorari ootamata või nagu nad ise ütlesid: "...lustist ja armastusest hea toidu vastu. Tasu me ei otsi ega oota!"

Võõrad daamid Viljandist võtsid ise ühendust Facebooki kaudu ja pakkusid välja idee, lisaks kõhule ka kõrvade kaudu armastust pakkuda. "See on ju uskumatult lahe koostöö!" on Napast rõõmus, et ideest tulemuseni vormimisel on abiks paljud.

Meilt ja mujalt

See, et üks Lõuna-Eesti väikelinn kehastub kohvikutelinnaks, ei tähenda aga seda, et menüüs on vaid mulgikapsad ja teised kohalikud toidud. Kuna kulinaarsetel meetoditel on võimalik reisisida tänapäeval ükskõik millisesse maailma paika, on kodukohvikute võimalused piiratud. Nii ongi võimalus ennast hellitada lisaks kohalikele köögile ka Prantsusmaa, Jaapani või teiste rahvaste köökidega, mida igapäevaselt ehk koduköögis ei katsetata.

Võimalus oma kokakunsti laiematele massidele avalikult demonstreerida on tegelikult sellegi poolest harukordne, et igapäevaselt seda teha on oluliselt keerulisem. Toiduainete käitlemisel ja valmistamisel on väga ranged nõuded, kuid kui seda pakkuda enda kodus ja kohapeal tarbimiseks, siis õnneks on ettekirjutused veidi leebemad. "Lähtuda tuleb kainest talupojamõistusest – puhtus ja hügieen on elementaarne!" manitseb Napast, et toiduga ei mängita.

Lisaks laval rambivalguses olevatele kodukohvikutele on sama oluline osa päeva õnnestumisel ka "züriil", kelleks on

www.facebook.com/k

**Kõikvõimalikke
pirukaid saab
degusteerida üle linna
asuvates kohvikutes
(foto Le Petit Croissant
Kitse tänaval.)**

**Ja mis oleks
üks korralik
kohvikutepäev
ilma suurepärase
kohvita
(foto Supelung
Järve tänaval.)**

needsamad kohvikuid väisavad inimesed. Ka külastajaid oodatakse nii siitsamast kui ükskõik millisest maailma paigast. “Üritus on nii kohalikele kui ka neile, kes kas pole ammu Tõrvas sugulastel-sõpradel külas käinud või siis alles avastavad enda jaoks väikelinna suve alguse ilu. Muidugi aitaks ilus ilm ürituse õnnestumisele suuresti kaasa,” hoiab Napast põidraid, et ka suvesoe oleks selleks ajaks kohale jõudnud.

Sisukas nädalavahetus

Kultuurilise poole pealt pakutakse samuti rikkalikku menüüd. Tõrva Kultuurimaja juhataja Pille Ilissoni sõnul on eesmärk sisustada nädalavahetuseks Tõrva tulijate aeg kvaliteetselt. “Algselt plaanisime ainult 13. juuni teha kodukohvikute päeva, aga siis hakkasid mõtted suuremalt keerlema,” tõdeb Ilisson, et aktiivne

suhtlus korraldajate vahel sünnitas uusi ideid.

Kui laupäeval on inimestel päev sisustatud kohvikutes nautlemisega, siis juba reedel, 12. juunil saab oma meelt lahutada minnes Tõrva Kinomajja vaatama Sepo Seemani monoendust “Eesti mees ja tema naine”.

Kohvikuteküllase laupäeva lõpetab lõbus pidu Veskijärve veerel, kus meeleolu loob ansambel Kihnu Poisid, mis samuti teadupärast tugevalt Tõrva juurtega. Kõigile kohvikupidajatele on pääs üritusele tasuta. Soodushind 3 eurot on kohvikukülastajatele, kes on päeva jooksul külastanud vähemalt viit kodukohvikut. Kõigile teistele huvilistele sissepääs 7 eurot.

Pühapäeval on nädalavahetuse toredaks lõppakordiks Curly Strings kontsert, mille organisatoorse poolega tegeleb bändi suvetuuride korraldaja Anu Rannu.

Nr	kontakt	telefon	e-post	kohviku aadress	kohviku temaatika
1	Raina Uhtjärv/ Katrin Mõts	58040556/ 55594423	katrin@mots.me; Rainauhtjarv@gmail.com	Kitse tn.2	Le Petit Croissant
2	Kertu Vuks	58137086	v.kertu@gmail.com	Kevade tn.18	Tervisekohvik Memme Juures
3	Teele Kender	55684497	teelekender@gmail.com	Männiku tn.8	Taime- ja toortoidu kohvik MesiMagus
4	Piret Karu / Maris Karu	5536209/ 55625825	karumari@gmail.com; piret@torva.ee	Kungla tn.9	KOLME KARU JAHIKOHVIK
5	Dagmar Kivi/ Tiina Tomson / Marika Ilves	5249553/ 53 407 1789/ 56605310	dagmar.kivi@gmail.com; tiina.tomson@gmail.com; ilvesmari@gmail.com	Kevade tn.8	VINTAGE
6	Ulvi Riitsalu	5249628	ulviriitsalu@gmail.com	Palu tn.9	KANTRIKOHVIK
7	Aira Allilender	5185371	kaja.allilender@gmail.com	Oa 15	MULGIKOHVIK
8	Marika Pettai	53494431	marika.pettai@artun.ee	Liiva tn 1	retrokohvik Vanaema Juures
9	Airika Vettik/ Marje Oda	59194429/ 55548845	airikavettik@gmail.com; marjeoda@gmail.com	Kungla tn.13	Tõrva-Tokyo ekspress. Eesti köök jaapani mõjutustega.
10	Tuuli Loorits	55570770	tuula30@hotmail.ee	Ehitaja 6b (KEK)	LEPATRIINU lastekohvik
11	Gerta Vister	53481568	gertavister5@gmail.com	Ringi tn.5	Casa de Arte ehk Kunsti Maja
13	Musta Kõutsi Kõrts	5205588	info@mustkouts.ee	Valga mnt. 1	MÕISAPREILI
14	Regina Tammann	5177929	regina.tammann@gmail.com	Ravila tn.1	KALAKOHVIK
15	Noortevolikogu/ Triin Jaansalu	56493203	triinjaansalu@gmail.com	Tõrva Noortekeskus Spordi tn.1	Võileivakohviku VÕIX
16	Tõrva Kodu (Kristel Laurits)	58 553 659	Kristel.Laurits @hoolekandeteenused.ee	Raba 6	Muffini- ja jäätisekohvik
17	Ulvi Oja	55935946	kalleo35@gmail.com	Väike Aia 2	Väike aiakohvik (retro)
18	Kristi Napast/ Gunnar Laak	5043511/ 5013645	knast@gmail.com; gunnar.laak@gmail.com	Järve tn. 4	SUPELUNG
19	Liisa Nurmsalu	51974945		Valga mnt.6	DOKFEST+SÖÖK
20	Eve Sinisalu	57408115		Tamme tn.2	MULGI MUGILA

Ootamatult suur huvi

Korraldajatel oli kindlasti esimeseks muremõtteks see, kas üldse kohalikud on alati oma koduukse ja aedu avama, kuid nagu selgub, on tõrvakad külalislahked ning võõrustavad nii sõpru kui võõraid hea meelega. “Olime väga rõõmsalt üllatunud, et kohe esimesel aastal tuli kaasa niipalju kohvikuid, ise arvasime, et hea oleks, kui saaks 7-8 kohvikut kokku. Aga kohe 20, väga tore!” on Napasti sõnul korraldajad juba enne ürituse toimumist ühe võidu kirja saanud. Supelungi perenaine tunnistab, et Tõrvas on kerge asju korraldada, sest kõik tunnevad kõiki, jõuab kiiresti õige inimeseni ja lihtne on suhelda. Peamiseks raskuseks peavad korraldajad asja reklaamimist õigete kanalite kaudu – kas tehakse õigeid otsuseid, kas on õige ajastus jne. Kuna entusiasmi on kõvasti, siis loodetakse, et paratamatu kärsi-

tus ei tähenda liigset kiirustamist. Korraldajad tunnistavad, et esimene aasta annab hea õppetunni, kuidas edasi minna ja järgmine aasta paremini teha. “Tean, et paljudes linnades on see läinud nii, et mida aasta edasi, seda rohkem inimesi tahab kohvikuid teha ning tuleb teha lausa mingi valik, et kes saab ja kes mitte,” toob Napast varem sarnaseid üritusi korraldanud linnade varal näiteid.

Abikäed varnast võtta

Kiitusega pole Napast samuti kitsi ja kiidab nii oma lähedasi kui ka teisi. “Peamised toetajad on Tõrva sõbrad ja mu elukaaslane Gunnar Laak. Gunnar on teinud Facebooki lehe, kujundanud kaardi ja kajastab jooksvalt uut infot päeva kohta,” on Napastil persiseselt tugev toetus üritusele olemas. Ka õdede tandem toomis kenasti ning Raina Uhtjärv tegi ära suure eeltöö ja tutvus süvitsi varem korraldanud linnade kodukohvikute lehtedega. “Lisaks suhtles õde pidevalt Elva samasuguse ürituse ühe korraldajaga – ühesõnaga, suuresti tänu tema tööle saime paljud asjad selgeks nii, et ei pidanud ise jalgratast leiutama,” on Napast rahul, et paljud küsimused lahenedid tänu tugevale eeltööle.

Ka kohalik omavalitsus ei jätnud korraldajaid omapead ja on pannud oma tugeva õla alla asjade sujumaks toimimiseks. “Linnavalitsuse poolt suhtleme Pille Ilissoniga igapäevaselt. Pillel on päris suur osa, et kõik meie lennukad ideed saaks finantsiliselt toetatud ja ametliku kooskõlastuse,” on Napast tänulik. Ürituse turustamise ja reklaamiga tegeles lisaks Gunnar Laagile ka Siim Ausmees.

Asjaosalistel on hea meel tõdeda, et ka Tõrva linnapea Maido Ruusmann on olnud algusest peale toetav ning andnud korraldustimeile vabad käed. “Mulle meeldibki Tõrva juures see, et kui tahame, võime kõigiga ja kohe suhelda ning saab asjad hästi ruttu selgeks,” soovib Napast ka teistele ettevõtlikele inimestele oma ideid ellu viia.

Finantsilise korralduspoole pealt vastutanud Ilisson on samuti veendunud, et eelkõige on tähtis tugev meeskond ja mõttekaaslased ja siis on kõike väga hea organiseerida. “Kõik kohvikupidajad on väga optimistlikud ja positiivsed, tehes kõik selleks, et see päev jääb kõigile meelde ja järgmine aasta tahetakse jälle Tõrva tulla.”

Kohvikutepäev algab laupäeval, 13. juunil kell 10.00 piduliku avamisega Tõrva Keskväljakul.

Leebikus sündinud Salme Ilmet (1896-1979) oli üks kahest naisest, kes vabadussõjas teenis vapruste eest vabadusristi.

AS'i Graanul Investi kontsernis, kuhu kuuluvad ka OÜ Helme Graanul ja OÜ Helme Energia, töötab kokku 378 inimest.

15 aastat tagasi viidi lõpule Tõrva kõrtsihoone renoveerimine.

Erki Säks

Toimus Helme valla rattasõit

Vallajuhi sõnul oli tore näha ligi 40 osalejat järjekordsel valla rattasõidul, mis toimus 14. korda.

Rattasõidu traditsioon on Helme vallas üsna väärikas. Seoses uute inimestega oli seekordne rattasõidu korraldus uus ja roheline, aga vaatamata väikestele viperustele, sai ürituse lugeda kordaläinuks.

Üldvõidu võttis vanuses M17-39 ja sai esikoha Ever Sinisalu, Reiko Anniko ja Argo Neumanni ees.

Samavanuste naiste hulgas võitis Diana Audru, Lilian Salu ja Eliise Suia ees.

Kuni 16- aastaste tüdrukute

sõidu võitis Annabel Teder, Anette Sinisalu ees.

Kuni 16- aastastest poistest võitis Olev Korb, Roomet Rästa ja Askar Neumanni ees.

Mehed 40+ võitis Janek Luik, Jaan Sumberg ja Margo Malmi ees.

Naised 40+ võitis Margis Sein, Enna Tsarjovi ees.

Lastest võitis (poisid) Tanel Tamm ja (tüdrukud) Gerda Altement.

Äramärkimist väärrib ka see, et valla kõige aktiivsem osavõtt tuli kohalikust ettevõttest Hansa Graanul, millest võistlema asus lausa 8 kolleegi.

Selleaastase loosiauhinnaks olnud mägijalgratta võitis tõrvakas Mihkel Jõesalu.

Ligi 40 osalejat oli tulnud starti, et testida oma vormi. Autor: Ülla Tamm

Tõrva Gümnaasiumi pargi korrastamine sai tunnustuse

Tõrva linnavalitsus

KIK (Keskonnainvesteeringute Keskus) korraldab parima maakonnaprojekti väljasegitamiseks esmakordselt rahvahääletuse. Valida sai 75 projekti vahel, mis kõik valmisid 2014. aastal.

Igas Eestimaa maakonnas selgitati viie nominendi hulgas rahva lemmik. Üle - eestiliselt kogus kõige rohkem hääli Tõrva gümnaasiumi pargi korrastamine (213 häält), mille elluvijaks oli

Tõrva Linnavalitsus. Kokku anti nädalase hääletamise käigus KIKi kaudu rahastatud projektidele 2722 häält. KIKi Facebooki lehel toimunud hääletusele oli üles seatud projekte erinevatest valdkondadest. Alates laste looduskadest kuni suurte vee- ja soojajamajandusprojektideni. Parima maakonnaprojekti elluvijaks saab tunnustuseks seinamärgi, mille saab kinnitada oma soovi järgi, kas hoone fassaadile või siis siseruumidesse. Konkurssi on

plaanis hakata läbi viima igal aastal ning seal saavad osaleda eelneva kalendriaasta jooksul valminud KIKi toel rahastatud projektid. Kokku valmis 2014. aastal KIKi toel rahastatud projekte 1089. Konkursile esitatud projektid valisid nende hulgas välja KIKi projektikoordinaatorid ja maakondlikud esindajad, kes projektide elluvijatega igapäevast suhtlevad. Kokku on KIKist selle aja jooksul toetust saanud 18 040 projekti.

Park on ka paljude spordiürituste toimumispaigaks. Foto: Abel autor

IN MEMORIAM

Meie seast on lahkunud Ants Kull. Vanemad põlvkonnad mäletavad Antsu kui aktiivse eluhoiakuga südikat, spordillembelist linnakodanikku. Tuntu teda ka kirgliku jahimehena. KEKi hiilgepäevadel töötas Ants varustajana (varustaja elukutset ei õpitud toona kusagil, selleks pidi sündima ja see ei olnud sugugi kergete killast, olla nädalate kaupa Venemaa avarustes kodust eemal). Taasiseseisvumise järgselt jätkas ta aktiivset töömehe elu juba AS Pinuses, kuni saabus aeg hakata väljateenitud pensionipõlve pidama. Nii on kokkuvõtvalt ja lühidalt ühe tubli pereisa ja töömehe elulugu ülevaata-

likult paari lausega kirja pandud. Kuid Antsu puhul tuleb meenutada neid asju, mida ei tohiks unustada. Oleme Antsule tänu võlgu selle eest, et kaks korda esindas olümpiamängudel Eesti kalgukoondist Tõrva meeskond. Just tänu Antsule hakati Tõrvas tegelema kalgutamise ja kalgutamise. Tema initsiatiivil läksid esimesed kuus julget meest Läti Cezi- ssesse tutvuma kalguspordiga, millest sai alguse mitme põlvkonna meelis- spordiala Tõrva linnas. Aeg on nendest kuuest mehest kaasa viinud igaviku radadele kolm. Lisaks Antsule, Peeter Kirt ja Hans Raidve. Ants oli samuti entusiastlik jahilaskmise edendaja

kodulinna. Tulemuseks võib lugeda ka tänasel päeval tema poegade ja pojapoja saavutused Eesti parimate jahilaskjate hulgas. Täna hoiame põialt ja toetame poeg Andrese pürgimist järgmistele olümpiamängudele. Tehtu eest on hinnatud Ants Kulli linna kõige kõrgema autasu vääriliseks. 2007 aastal omistati Ants Kullile Tõrva linna kuldmärk. Puhka rahus tore naabrimees. Mälestus jääb kestma kõigi kodulinna spordisõprade, jahimeeste, töökaaslaste ja naabrite südamesse!

Agu Kabrits

TM Hooldusgrupp OÜ

Kinnisvarahooldus

Lõuna-Eestis

Pakutavad teenused:

- Haljastuse hooldus
- Haljastuse rajamine
- Lumetõrjetööd
- Veoteenused
- Puhastusteenused

Tel +372 51 999 502 tmhooldusgrupp@gmail.com www.tmhooldus.ee

Ülla Tamm

Üks võimalus avastada odavalt maailma

Kellele meist ei meeldiks reisida, avastada uusi kohti ja laiendada silmaringi. Kahjuks on sageli üheks suurimaks takistuseks materiaalne ressurss. Õnneks leidub ka varuvariante, kuidas reisida välismaale ning seda väga soodsalt või lausa tasuta.

Laialtlevinud on soojamaa- või pakettreisid, aga meie Margo Metsojaga oleme avastanud uue viisi maailmaga tutvumiseks. Antud artikli puhul ei ole tegu reklaamiga, vaid soovime noortele tutvustada üht odavat reisimisviisi, kus saab Eestist kaugemale ning samas ka targemaks läbi koolituste või töötubade. Selleks viisiks on noortevahetused või koolitused välismaal. Kuna me mõlemad töötame noortevaldkonnas, oleme hästi kursis, kuidas saavad end harida noortega tegelejad.

Oleme Margoga jõudnud nüüdseks käia aasta jooksul kaks korda välismaal – Margo on reisinud Jaapanisse ja Inglismaale ning mina Moldovasse ja Kreekasse. Tegu on olnud nii noortevahetustega kui ka koolitustega spetsiaalselt noortega töötavatele inimestele.

Käies isu kasvab

Registreerumine Moldova koolitusele tuli mulle endalegi üllatuseks, sest ma pole varem eriti kaugel kodumaast käinud ning projektidega minnes pole ka tuttavad ühes, vaid tekivad uued. Sai siis eelmine aasta käidud ja peale seda oli tahe nii suur, et muudkui pidevalt jälgisin uusi pakkumisi, kuid alati oli

kas kool või töö takistuseks. Ei jätanud jonnini ning nii saingi “jah”-sõna Kreeka projekti. Lisaks ajale Kreekas olin minnes ja tulles ühe öö Istanbulis, mis jättis nii hea mulje, et on soov Türki kunagi uuesti minna.

Margo on läbi projektide täitnud oma unistusi külastada riike, kus tahab millalgi kindlalt ära käia. Esimene kogemus oli tal Jaapan, mis on meie kultuurist täiesti erinev, ning hiljuti naases Inglismaalt, mis on eestlaste hulgas populaarne reisisihtkoht. Margo toob projektireisi eeliseks selle, et kuna endal kunagi raha niikuinii ei ole reisimiseks, siis on selline programm suurepärase võimaluse väikeste kuludega nädal välismaal veeta.

Tutvudes erinevate kultuuridega, mõistad, et Eestis on ikka hea elada. Näitena võib tuua, et Kreekas olles ma lausa igatsesin Eesti inimeste viisakust, tänavate puhtust ja loomulikult kartulit ning leiba. Kui koos on palju erinevaid riike, siis kuuled ka palju erinevaid keeli. Juba oma esimeses projektis mõistsin, et eesti keel on ikka nii ilus – puhas ja selge kõlaga.

Iga reis on eelmisest erinev, sest riik on uus, inimesi näed esimest korda ning teema on teistsugune. Ülilaha on kasvõi kuskil tänaval kohvikus koos välismaalastega käepäraste vahenditega muusikat teha ja laulda või saad võrrelda riike, kui räägid välismaalastele Eestist ja nemad oma kodumaast. Moldovas nägin müügil mänguasju, millega ise mängisin 20 aastat tagasi, või Kreekas oli näha, kuidas autoteedel on magavatel koertel suuremad eesõigused kui autojuhtidel.

Palmid, rand, päikeseloojang - oleks justkui puhkus, kuid ei, tegu on noortevahetusega. Fotod: Ülla Tamm

Lisaks Kreekale saime külastada möödaminnes ka Istanbuli, kus külastasime Türki tuntumaid mošeesid.

Mis on noortevahetus?

Noortevahetus on selline reisimisviis, kus igast riigist (keskeltläbi ühes projektis kuni 10 riiki) on paar inimest Eestit esindamas ning siis välismaal toimuvad erinevad töötoad, ekskursioonid ning oma riigi tutvustamine.

Igal projektil on erinev teema, mille järgi saabki valida endale meelepärasema. Teatud määral kaetakse lennukulu ning kui õnnestub eriti odav lend saada, siis võib juhtuda isegi, et tagasimakstav summa katab selle täiesti ära.

Eterniidijätmete kogumise V voor.

Valgamaal on plaanis korraldada kodumajapidamistes tekkinud eterniidijätmete kogumise V vooru. Etteregistreeritud isikud saavad eterniidi üle anda tasuta. Kogumispunktides võetakse eterniidijätmeid tasuta vastu registreeritud koguses. Juhime tähelepanu

sellele, et projekti koostamine ja hindamine võtab pikemat aega. Positiivse rahastamise otsuse puhul eterniidijätmete kogumine toimub hinnanguliselt kevad/suvi 2016. Registreerimise kohta uuri aegsasti kohalike omavalituse kodulehelt.

NOORTEVAHETUSE PLUSSID:

- Reismine odav
- Saab tutvuda lisaks sihtkoha riigiga ka teiste Euroopa maadega
- Inglise keele praktiseerimine
- Saab uusi tutvavaid üle Euroopa
- Tulevased koostööpartnerid

NOORTEVAHETUSE MIINUSED:

- Ise ei saa oma aega eriti planeerida

Projekt kestab umbes nädal ning ajakava on enam-vähem paika pandud. Kogu tegevus ning suhtlus inimeste vahel toimub inglise keeles. Öhtuti tutvustatakse iga riigi kultuuri ning kindlasti antakse osalejatele maitsta oma riigi populaarsemaid ja traditsioonilisemaid toite ja jooki. Toimumiskohaks on enamasti väiksemad piirkonnad, päris riigi pealinna ei minda. Kuid samas on see just hea, sest niimoodi nähakse sealset igapäevaelu.

Väga raske on öelda, millisele inimesele võib sobida selline reisimisviis, kuid kindlasti peab olema tahet ja mingil määral julgust. On olnud juhuseid, kui saavad samasse projekti tuttavad, kuid enamasti on see harv. Me Margoga kiidame sellist reisimist ja kindlasti avastame niimoodi teisi riike ja kultuure.

Eestist saadab noori välismaale päris mitmeid organisatsioone, kuid silma tasub peal hoida Seiklejate Venaskonnal, Involvedil ning EstYesil. Kindlasti on neid veelgi, kuid nemad on ühed aktiivsemad saatjad.

VABARIIGI SUURIM SUVE ALGUSE FESTIVAL!
29-30 MAIL LOODUSKAUNIL ULGE PUHKEALAL

HIT FM PEALAVAL:

PEAESINEJA DR. ALBAN
(ROOTSI)

REEDE 29. MAI
ANNE VESKI / IVO LINNA & ROCK HOTEL / KOIT TOOME & BÄND
SMILERS / SINGER VINGER

LAUPÄEV 30. MAI
RESPEKT / KARL-ERIK TAUJAR & BÄND / OTT LEPLAND & BÄND
HELLAD VELLER / 2 QUICK START / TERMINAATOR / DR. ALBAN

WWW.SUVEFEST.EE

VÖRTSJÄRVE SUVEFEST 2015

SOODUSHINNAGA PILETID JA KAHEPÄEVASED FESTIVALIPASSID SAADAVAL KÕIGIS PILETILEVI (PILETILEVI.EE) MÜÜGIKOHTADES ÜLE EESTI KUNI 29.05.

1 PÄEVA PILET KUNI 17.05 (K.A.) 14€ / ALATES 18.05 15€
2 PÄEVA PILET KUNI 17.05 (K.A.) 20€ / ALATES 18.05 23€
KOHAPÄALT OSTES: 1 PÄEVA PILET 16€ / 2 PÄEVA PILET 25€

+ RANNAÄARNE CAPTAIN MORGAN KLUBIMUUSIKA LAVAI

Sandra Viljumson

Tõrva sai endale uue mini-missi

15.

mail toimus juba teist aastat järjest Tõrva Avatud Noortekeskuse poolt taas ellukutsutud võistlus mini-missi valimiseks. Sel aastal leidis üritus aset neidudele juba tuttavas paigas noortekeskuse kolmanda korruse õdusas peosaalis, mis sai üheks õhtuks, justkui Tuhkatriinu oma muinasloos, uue ja veidi muinasjutulise ilme.

Sellel aastal osales lõppvõistlusel kokku kaheksa noort neidu vanuses 11-13 eluaastat. Kandidaatidel tuli läbida neli erinevat vooru: enesetuvustus, talendi näitamine, tantsukava õppimine ja piduliku riietuse voor. Talendivoorus sai iga neiu esineda just endale kõige meelepärasema tegevusega – esitati tantsulisi kavasid, loeti lemmiklugusid ja luuletusi, näidati käelist osavust joonistamises ning mängiti klaverit ja flööti. Tantsulises voorus esitati Tantsuklubi HOP juhendaja Kerli Vessini käe all selgeks õpitud showtantsu ning piduliku riietuse voorus tuli missikandidaatidel

Kaheksa osaleja hulgast valiti mini-missiks Merit Mäekalle. Foto: Heigo Ilves

näidata oma lavakõndi ja lugeda ilmekalt ette lemmiktsitaat, põhjendades žüriile tehtud valikut. Missee hindas neljaliikmeline žürii koosseisus: Tõrva abilinnapea Piret Karu, noortekeskuse esindaja Regina Kedrova, Tõrva Noortevolikogu esimees Triin Jaansalu ja Tõrva Mini-miss 2014 tiitliomanik

Grete-Lisette Gulbis.

Ürituse korraldajate sõnul on eesmärgiks kasvatada neidudes enesusk ja pealehakkamist, tuues nende argiellu põnevust uute väljakutsetega. „Usun, et iga osaleja suudab nüüd palju julgemalt kasvõi koolis klassi ees kodutööga esineda,“ sõnab korraldaja.

Voorude vahel esinesid tantsuliste etteastetega Tantsuklubi HOP noored ning iluvõimlemiskavadega Grete-Lisette Gulbis ja Mirell Vessin. Muusikaliste vahepalade eest hoolitsesid Valdek Ott ja Hardo Adamson. Öhtu juhtisid Teve Rajamets ja Romet Piller.

Mini-missivõistlus ei seisne aga vaid ühekordses ürituses, mil võistlejad laval oma talenti ja eripära teistele demonstreerivad, tegemist on enam kui neli nädalat kestnud ühise retkega, mil missikandidaadid võistluseks valmistusid. Lõbusalt mängulise ettevalmistusperioodi vältel arendasid neid mitmeid oskusi – näiteks harjutati esinemisjulgest, sirge rühiga lavalist kõnnakut, tantsulist liikumist, selget diktsiooni ja suhtlemisoskust. Toimusid ka mitmed iluteemalised kohtumised, näiteks käis neidudel külas professionaalne juuksur, kes jagas õpetussõnu, kuidas juuste eest hoolitseda, tagamaks nende terve ja kaunis välimus.

Käesoleva aasta võitjaks valiti Merit Mäekalle, kes kannab tiitlit „Tõrva Mini-miss 2015“, I printsessiks krooniti Karmen Mõts ning II printsessiks valiti Violetta Pohlasalu. Sellel aastal valiti esimest korda ka publiku lemmik, kelleks sai Karmen Mõts. Žürii võttis ürituse kokku sõnadega: „Tänavused osalejad olid kõik tugevad ja otsust langetada oli ääretult raske, sest neid olid ülivõrdes tublid ja talendikad ning neil on põhjust enda üle suurt uhkust tunda.“

Tantsuklubi HOP noored tantsijad pääsesid koolitantsu lavastusse

Laupäeval, 25.aprillil toimus Valgas Kultuuri- ja Huvialakeskuses Koolitantsu Valgamaa eelvoor. Tantsuklubi HOP osales vanema rühmaga vabatantsu kategoorias, koosseisus Karmen Mõts, Ramona-Luisa Soro, Martiina Palumaa, Kairi Laar ja Lilian Papagoi. Vabatantsu juhendas koreograaf Laura Kvelstein. Meie suureks rõõmuks valiti Karmen Mõts edasipääsejaks Koolitantsu lõppvõistlusele. Osaleda saab Karmen ka juunikuus toimival „Tantsuhulluse“ saates, kus valitakse Eesti parim noor tantsija. „Tantsuhulluse“ saate salvestus toimub laeval Victoria, ehk siis Rootsi kruisil. Tantsuklubi HOP tantsijad olid väga tublid ja püüdlid, tantsupäev oli väga meeldiv ja tantsijad said juurde uusi kogemusi.

Koolitantsu eelvooru alguses, 8.märtsil osales Tantsuklubi HOP noor tantsija Grete-Lisette Gulbis Järvamaa eelvoorus Paides. Grete-Lisette tantsib Tantsuklubis samuti vanemas rühmas. Grete-Lisette osales vabatantsu kategoorias, kus ta valiti ainsana oma tantsukategooriast lõppvõistlusele ja sai samuti võimaluse osaleda „Tantsuhulluse“ saates. Grete-Lisette jäi algusest peale koreograafide oma tantsulise loovusega silma. Grete-Lisette oli väga tubli ja julge tantsija, ta jäi laval iseendaks. Paide

Juhendaja Kerli Vessin (keskel) Tantsuhulluse saatesse ja lavastusse pääsenud tantsijatega. Vasakul Grete-Lisette Gulbis ja paremal Karmen Mõts.

tantsupäeval juhendas vabatantsu Soome tuntud koreograaf Tuomo Railo. Põhjus, miks Grete-Lisette pidi Paide tantsupäeval osalema,

oli see, et samal ajal, kui toimus Valgamaa tantsupäev, osales Grete-Lisette Soomes toimival MK etapil rühmvõimlemises.

Grete-Lisette Gulbis tantsis end Paide eelvoorus võidule. Fotod: Erakogu

Karmenit ja Grete-Lisette ootab ees põnev suvi ja tantsuline sügis. Tantsijad osalevad Koolitantsu suvelaagris, augustis Käärikul, kus valmib Eesti parimate noorte tantsijate esituses tantsulavastus. Tantsulavastuse pealavastajad on Tuomo Railo, Argo Liik, Liisa Laine ja Olga Privis. Septembris ja oktoobris minnakse valminud lavastusega Koolitantsu tuurile. Kindlasti on ees ootamas väga põnev ja üllatusterohe aeg. Elu saab olema nagu päris tantsijal.

Koolitantsu eelvoore on võimalik järel vaadata TV 3 Plays. Paide eelvoor, kus osales Grete-Lisette, on juba järele vaadatav. Samuti saab

koreograafide poolt kirjutatud tantsijate iseloomustusi lugeda koolitantsu kodulehelt.

Tantsuklubi HOP tegutseb Tõrva linnas Tõrva Avatud Noortekeskuse ruumides. Ametlikku hooaega alustasime septembris 2014 a. Klubis tantsivad poisid ja tüdrukud vanuses 3-14 a. Klubis tegutseb 4 erinevat vanuserühma ja tantsijaid on kokku 49. Tantsuklubi HOP tegeleb peamiselt vabatantsu ja showtantsuga. Tantsuklubi juhendaja on lapsest peale tantsimist armastanud Kerli Vessin. Tantsuklubil on tulemas maikuu teises pooles esimese hooaja kokkuvõttev kevadkontsert. Jälgige reklaami!

Arvo Lasting

EELK Helme Maarja koguduse õpetaja

Praost Valter Vaasa 100. sünniaastapäevaks

Valter Vaasa sündis 7. juunil 1915 Põlva kihelkonnas talupidajate peres. Õppis kohalikus algkoolis, Võru Õpetajate Seminaris ja Võru Ühisgümnaasiumis kuni 7. juunini 1935. Juba seminari ajal soovitas Põlva pastor Johan Georg Schwartz Valter Vaasale õppida usuteadust. Valter Vaasa vanaisa Mihkel oli olnud Põlva koguduse võõrmünder. 1937. aastal astus Valter Vaasa Tartu Ülikooli usuteaduskonda. Ülikooli ajal laulis Vaasa üliõpilas-segakooris ja ühines Eesti Üliõpilasseltsiga.

Kui usuteaduskond 1940. aastal Nõukoguduse okupatsiooni tõttu suleti, astus Valter Vaasa ajaloo-keeleteaduskonda. 1941. aastal 1. märtsil abiellusid Valter ja Heinola Vaasa. Saksa võimu saabudes 1942. aastal usuteaduskond ja Vaasa sai siin edasi õppida, aga 1944 suleti see jälle ning Vaasa sooritas lõpuksamid

Tallinna Usuteaduse Instituudis 1946. aastal. Õpetajaks ordineeriti Valter Vaasa 15. detsembril 1946. Ta määrati Võrumaale Rõuge koguduse õpetajaks.

31. oktoobril 1948. aastal tuli Valter Vaasa Helme koguduse õpetajaks.

Suur Helme koguduse oli sel ajal tugevasti kannatada saanud. Kirik varemeis, eelkäija Johannes Uustal Kaasanisse arreteeritud. 1949 toimus massiküüditamine. Helme pastoraat, kuhu Valter Vaasa oli juba jõudnud elama asuda, riigistati ja anti Pokardi lastekodule kasutada. Nii kolisid Valter ja Heinola Vaasa koos poja Ivar-Olaviga elama Tõrva Kalmistu tänavale endisesse venestekoguduse palvemajja, millest sai EELK Helme koguduse kirik. Siin sündis ka tütar Marianne. Kehval ajal tuli kasutada selle kiriku aeda ja kõrvalhooneid loomapidamiseks, et peret toita. 1963. aastal koliti Männiku tänavale uude majja. Siin

jätkus Vaasadel aiapidamine viljapuude, köögivilja, rooside ja teiste lilledega. Valter Vaasa suureks kireks oli mesilaste pidamine.

Vaasade esindusliku paari kodu oli aina avatud külalistele. Jääd igal ajal prouaks ja härraks, pakkusid Vaasad siin lahkeid vastuvõtte, kus tunti südamlitku huvi sõprade ja koguduse liikmete käekäigu vastu, pakuti armsaid nõuandeid, lausuti toetavaid häid soovide.

Heinola Vaasast sai Helme koguduse organist-koorijuht 1959. aastal. Samuti hoidis ta korras koguduse raamatupidamist ja dokumentatsiooni. Heinola Vaasa kohta on öeldud, et ta ei jäänud oma pastorist abikaasa varju, vaid oli nagu ilus raam oma mehe elutööle ja pildile.

Valter Vaasa teenimine Helme ja Taagepera kogudustes kestis ametlikult 1948.-1996. aastal. See on pikk ja muutlik ajalooaeg. Esmalt Sta-

TEATED

- ◆ 31. mail kl 11 Helme kirikus leeripüha
- ◆ 31. mail kl 14 Taagepera kirikus jumalateenistus, õp. Villu Jürjo
- ◆ 7. juunil kl 14 Helme kirikus Valter Vaasa 100. sünniaastapäev, piiskop Einar Soone, praost Marko Tiitus, Puhja koguduse muusikud. Maarjakase Seltsi eest-

- võttel istutatakse teema-aasta "Kaheksa sajandit Maarjamaad" puhul kirikuaeda maarjakask
- ◆ 21. juunil kl 14 Taagepera kalmistupüha
- ◆ 24. juunil kl 14 Helme kalmistupüha
- ◆ 28. juunil kl 14 jumalateenistus Riidaja kirik-kabelis

lini diktatuuri aeg, mil olid meie rahvast räsitud sõda, küüditamised, arreteerimised, usuaenulikkus. Hruštšovi "sula aeg", mil tuldi aktiivsemalt kirikusse. Uus pikk mõõnaperiood 1960-1986. aastal vahel, mil talituste arv aina vähenes. Laulev revolutsioon massiliste ristimiste, leeritamiste ja laulatustega. Uued avatud võimalused pikendasid õpetaja tööpäevi rõõmsalt. Aga nüüd vajati kirikust ka mitmesuguseid tööandeid kodakondsuse ja

omandiõiguste tõestamiseks. Kuni vaibus rahva õhin ja kirikusse jäi ustavam rahvas.

Lisaks kahe koguduse teenimisele juhtis Valter Vaasa a. 1985-1986 Valga praostkonda praostina.

1996. aastal jäi Valter Vaasa emerituuri, aga teda paluti ikka veel asendada ja abistama kuni 2003. aastani.

Valter Vaasa suri 7. novembril 2006 ja Heinola Vaasa 24. septembril 2008.

Valter Vaasa on 2001. aastal pälvinud Valgetähe III klassi ordeni.

**MEIE USUME ENDISELT, ET
METSATEHINGUTES ON OLULINE
OSTJA USALDUSVÄÄRSUS.**

Ostan Metsa

OSTAME ÜLE EESTI RAIEÕIGUST,
METSJA- JA PÖLLUMAAD.

5558 6086
info@ostanmetsa.ee
www.ostanmetsa.ee

LASTEKAITSE PÄEV TÕRVA GÜMNAASIIUMI PARGIS
7. JUUNIL.

**SUUR
LASTEPIIDU**
Kõõks väikese nõlaga

Algab
kell 10.30
Rongkäik luudadega

KESKVALJAKULT

Kell 11 algab kontsert

Miniloomaaed
Pannkoogid, jäätis
Kummituste kelder
Näomaalingud
Mustkunstnik
Nõiakoda
Karussell
Batuudid
SKY park
Õhupallid
Õnneloo
Loterii

Pidu lõpeb
suure vehemõlluga

**CURLY
STRINGS**

SUVI

TÕRVA VESKIJÄRVE ÄÄRES

14. JUUNIL • ALGUS: 16.00

PILETID MÕUGIL PILETILEVIS JA KOHAPAL - VARAVAD AVATUD TUNNI ENNE ALGUST

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raie-
või asetseda piiranguvõõndis.
Tel: 56 111 900

Siima Škopi
muinasjutuline maailm

Näitus avatud Tõrva Linnaraamatukogus
alates 13. maist kuni 12. juunini

Tartumets

Ostame
metsakinnistuid
ja põllumaid
kogu Eestis.

Tel 5557 7007
janno@tartumets.ee
www.tartumets.ee

Tõrva - Helme
**KÜTTE-
KONTOR
OÜ**

THKK müüb

Lõhutud lepa ja kase küttepuid, pikkustes 25 kuni 60 cm.
Hind 27 kuni 31€.

Kuivi küttepuid, pikkusega 30 ja 50 cm. Hind 36 kuni 40€
Ümarat puitbriketti, kott 25 kg. Hind 4.00€
Tõrva piires transport tasuta. Tel. 56 51820.

BIOCLAR
reoveepuhastusseadmed

Müük, paigaldus ja hooldus.

Info tel. 53 796 915 ja 50 72 412

www.bioclar.ee

Euroopa kvaliteet, soodsad hinnad.

Selle kupongi esitajale
allahindlus 10%

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 52 69 604
www.puurkaevumeistrid.ee

Madis Hindre

Kui ümber on vanad asjad ja noored inimesed...

Hilma Karu (79) vene keele tunnid toimusid aeg-ajalt kooli raamatukogus, mille eest ta hoolitses juba alates 90ndate algusest. Umbes samast ajast peab ta ka Helme Koduloomuseumis varahoidja ametit.

Homme on muuseumiöö. Mis teil sellega seoses plaanis on?

Meie vist ei võta sellest osa. Varem paremate ilmadega oleme võtnud, lõket teinud ja nii. Aga meil on ju paksude müüridega kivimaja ja talvekülmus on veel sees.

Kui palju museaale teil on?

See on natuke raske küsimus. Kui 70ndatel hakati asju kokku koguma, siis ega midagi arvele võetud. Muudkui toodi kohale ja pandi sildike juurde. Nüüd ma olen paarkümmend aastat siin tasapisi asju arvele võtnud. Aga keskeltläbi võib öelda, et museaale on kuskil 1900 ümber.

Kuidas need teile ära mahuvad?

No, eks siin on ju pisikesi asju ka. Aga jah, samas on meil terve kuuritäis selliseid asju, mida näidata ei saagi ja mis on lihtsalt üksteise otsa laotud. Meil on kaks rehepeksumasinat, siis veel saanid, reed, pikkvankrid. Loodame hirmsasti selle peale, et kui see Mulgimaja valmis saab, võib midagi sinna anda. Lisaks on meil veel kahetuhandleine fotokogu ja dokumendid, mida on pea sama palju. Neid ma tassin nagu kass poegi talvel Tõrva Gümnaasiumi ruumidesse. Osa asju viin ka endale koju.

Senikaua olete saanud praostkonnahoone kenasti kasutada. Nüüd tahab omanik hakata teie käest raha küsima.

Jah. Ja meie ei tahaks nagu maksta. Helme vald on ka väga selle vastu. Kui mina siin 1993. aastal peale hakkasin, oli niimoodi, et kui vihma sadas, jooksin ma mööda muuseumi kahekümne kausiga ja panin igale poole alla. Katus laskis läbi nagu sõel. Muinsuskaitse ja valla rahadega saime siis katuse peale. Siis remonditi kõiki ruume ja lõpuks tehti fotode järgi veel suur veranda korda. Muinsuskaitse ja vald panid kokku poolteist miljonit sinna majja.

Nii et kui volikogu istungil pakkuti teile alternatiivina ruume, kus katus läbi tilgub, kas siis tuli selline tunne ka, et hakkab jälle peale?

Noh, muidugi tuli. Helme oleks ju hea paik, aga kõik muidu sobilikud hooned on seal lagunenud. Ja ega ma ei taha ka siit ära minna. Vanasti osati kirikute jaoks kohta valida. Siin on niisugune, noh, hea aura.

Mida te muuseumis veel kindlasti ära tahate teha?

Oi, siin on palju. Näiteks toodi meile möödunud sügisel kogu materjal kunagise Helme kutsekooli kohta. Nüüd sai meil üks tuba remonditud ja tahaks asjad sinna välja seada. Veel tahaks ma siia ühed suured Soome kangasteljed üles panna, et kellel tahtmist, saaks kasvõi kaltsuvaipu kududa. Mul on isegi üks inimene olemas, kes tuleks ja õpetaks.

Mis ese teile endale muuseumis kõige olulisem on?

Oh, mul on siin mitu asja. Näiteks niisugune puust veimevakk aastast 1841. Iga kord silitan teda. Siis üks kaal, mis on aasta vanem veel. Noh, kah silitan. Ilus. Ja mis on veel huvitav, mida Eestis väga ei ole, see on täiesti korras kingsepa töölaud.

Kas teile tuuakse veel asju juurde ka?

Ikka tuuakse. Eilegi käis üks mees. Ütles, et tal on vakk kodus, et kas võib tuua. Meil on siin kaksikümmend vokka, aga toogu ikkagi. Muidu viskab veel ära.

Kuivõrd oluline on teie jaoks tunnustus?

Teate, mitte eriti. Mul tekib selline piinlikkuse tunne, et teate, ma polegi midagi eriti ära teinud. Et on teisi, kes rohkem teevad.

Aga keda teie kiita sooviksite?

Esiteks Eve Valliste. Tema on tõesti töökas ja liigub kogu aeg ringi. Siis praegu raamatukogus töötav Katrin Kannuke, kes teeb väga palju tööd ja suudab palju. Vot niisuguseid peaks ikka kiitma. Ja kindlasti Valev Elerand, meie muuseumi direktor.

Kas koolilapsed said teilt kiita?

Said ikka. Sest mulle meeldib noortega. Sellepärast ma praegugi jõlgun koolimajja.

Kes on teie jaoks hea õpetaja?

Hea õpetaja on siis, kui ta oskab oma aine hästi huvitavalt edasi anda. Ja õpilastega peab arvestama. Ei tohi olla kuri, südamest. Võib teha kurja häält, aga südames ei tohi sa kuri kunagi olla.

Ma ei mäleta, et te oleksite kunagi klassi ees endast välja läinud. Kuidas seda rahu säilitada?

Teate, ma alati olen mõelnud seda, et need, kes seal minu ees on... Ma olen neist vanem, tean rohkem. Ja endast, mitte rumalama, aga ikkagi alles elu alustava inimese vastu ei tohi kunagi närvi minna.

Lugusid asjades saab näha kolmapäevast pühapäevani kella kaheteistkümneset viieni.

Foto: Riho Karu

On kolmainsus "usk, lootus, armastus". Kui neist ühe peaks ära võtma, siis millise?

Ehh... Kirikus ma ei käi, aga mina usun puid ja pöösaid.

Endasse usute?

Jaa. Usk on väga tähtis.

Ja lootust ei saa ka ära võtta?

Ei saa.

Ja armastust?

Ammugi mitte. Ma ei võtaks midagi ära sealt.

Kuivõrd südamesse õpetaja peab või saab laste tegemisi võtta?

Tegelikult võtab ikka väga südamesse. Mul on ikka olnud unetuid öid mõne lapse pärast.

Kas noored on hukas?

(Naerab) Ei ole. Kuidas ta hukas saab olla? Kui mina olin teismeline, siis kõik rääkisid, et me oleme hukas täpselt samamoodi. Aga eks ajad on muutunud. Noortele on tähtis midagi muud, mis meile omal ajal.

Mis siis teie nooruses tähtis oli?

No minu noorus oli sõjajärgne aeg. Juured on mul küll Hiiumaalt, aga käisin Tallinnas koolis ja märtsipommitamisega läks meie maja maatas. Ja toona olid kõik viletsad ja vaesed. Aga tõesti, mis seal siis oli kõige tähtsamat... Muidugi me tahtsime ka peol käia, tahtsime ilusaid riideid. Aga kõige tähtsam oli toona, et me saaksime endale hariduse kätte. Seda on osadel vähemaks jäänud.

Suur teie pere oli?

Väike, mina olin ainus laps. Sõjaajal sattus mu ema Leningradi blokaadi, Mul oli võõrasema, väga hea inimene. Mu isa oli muusikaõpetaja. Ta oli vanakooli mees ja ega ta väga ei tunnistanud seda nõukogude võimu. Tal oli täitsa probleeme.

Nii õppisite ka ise avaramalt mõtlema?

Mingil määral kindlasti. Samas võimude ees õpetati ikka viisakas olema.

Te olete öelnud, et ideaalne klass, mida tahaksite õpetada, koosneks ainult poistest. Miks nii?

Ei teagi... Aga kui me Tallinnas Önne tänaval elasime, polnud ümbruskonnas ühtegi tüdrukut. Ja ma mängisin poistega niimoodi, et vanaema oli hädas. Kui hommikul mulle kleidi selga andis, siis oli see õhtuks ribadeks. Mööda puid ronisime ja puha. Lõpuks oligi nii, et sain endale ka püksid jalga.

Ja kivid lendasid?

Lendasid. Ükskord oli isegi niisugune lugu, et keegi poistest virutas mulle kiviga pähe, veri jooksis. Ja siis nad suure hirmuga riputasid mind vihmaveetünni, et veri kinni jääks. Sealt vanaema sai mu kätte.

Mida te peate oma elutöök?

Teate, ma kahetsen seda, et ma hakkasin vene keelega peale. Sest mu täielik hobi on ajalugu. Muidugi, elutöök pean ma Tõrva Gümnaasiumis olemist ja selle kooli eest olen ma valmis väljas olema endiselt kuni lõpuni. Ma tuln siia, kui gümnaasium sai 40 ja annaks jumal, et ta saaks veel vähemalt saja-aastaseks.